

HOŁD DLA PRZYJACIELA

WYSTAWA TADEUSZA GUSTAWA WIKTORA
W GALERII BIBLIOTEKI UNIWERSYTECKIEJ (13.01.2015–31.03.2015)

Janina Wallis

Biblioteka Sztuki WA

13 stycznia 2015 r. w Galerii Biblioteki Uniwersyteckiej odbyło się otwarcie wystawy *Epitafium dla Jana Berdyszaka* autorstwa prof. Tadeusza G. Wiktora reprezentującego krakowskie środowisko artystyczne. Autor pokazał malarstwo i grafiki z kilku seryjnych cykli: *Epitafia polskie*, *Transcendenty*, *Ikonostas łódzki*, *Seledynowy*, *Beżowy*, *Różowy*, *Poza-mediolańskie noce*, *Platonie częstochowskie* i *Platonie kołobrzeszkie*.

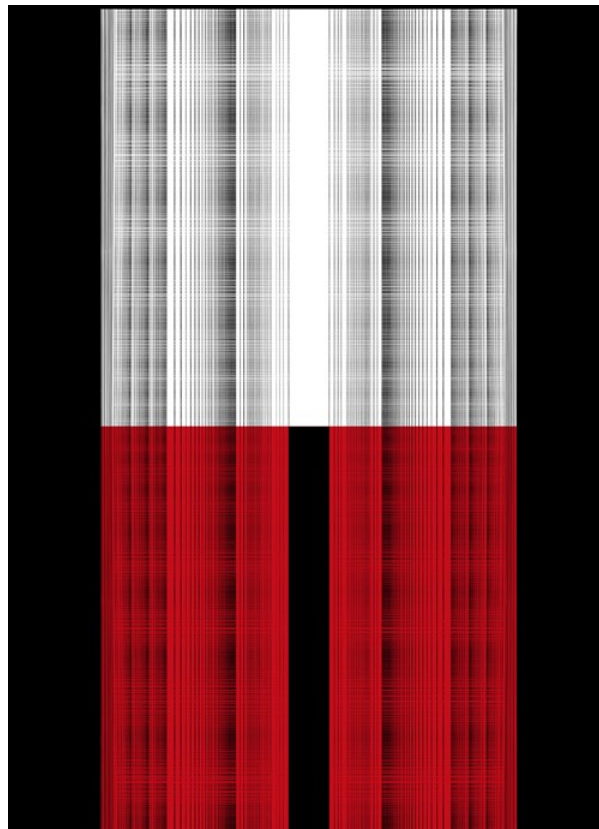
Seria *Epitafia polskie* jest poświęcona wybitnym przedstawicielom kultury polskiej, których Tadeusz G. Wiktor szczególnie ceni, którzy są mu bliscy, i którzy przyczynili się do jego rozwoju. Dedykowana jest artystom - Romanowi Opatce, Jerzemu Nowosielskiemu i Witoldowi Skuliczowi, poetom - Janowi Kochanowskiemu i Zbigniewowi Herbertowi oraz kompozytorom - Witoldowi Lutosławskiemu i Mikołajowi Góreckiemu. Z omawianej serii do chwili obecnej powstało około dwudziestu prac.

Najnowsza grafika powstała w hołdzie dla przyjaciela - Jana Berdyszaka, artysty klasyka polskiej awangardy. Jan Berdyszak przez wiele lat był związany z życiem Uniwersytetu Zielonogorskiego. Był profesorem w Instytucie Sztuk Wizualnych na Wydziale Artystycznym UZ (1996-2006). Współpracował z Biblioteką Uniwersytecką. Był naszym Przyjacielem i Mistrzem. Współtworzył Bibliotekę Sztuki, był twórcą idei ARTOTEKI i członkiem jej Rady Programowej. Zaangażowanym także w projekt nowoczesnej Biblioteki Uniwersytetu Zielonogorskiego. Wspierał nas swoim autorytetem od 1997 r.

Tadeusz G. Wiktor, znakomity artysta, wytrawny esteta, ofiarował do Kolekcji Artoteki Uniwersyteckiej prezentowaną na wystawie grafikę *Epitafium dla Jana Berdyszaka* z 2014 r. To abstrakcja geometryczna, pełna metafizycznych treści i odniesień transcendentnych, swoista polifonia pamięci dla Jana Berdyszaka.

Wystawa będzie otwarta do końca marca 2015 r. Prace artysty można oglądać w godz. od 9.00 do 19.00.

Serdecznie dziękuję Pani Prorektor prof. dr hab. inż. Magdalenie Graczyk za objęcie Honorowym Patronatem wystawy. Składam również wyrazy wdzięczności prof. Stanisławowi R. Korytce i jego asystentowi mgr. Jarkowi Jeschke za pomoc w organizacji i aranżacji wystawy.

T. G. WIKTOR, NA DRUGIM PLANIE – JAN BERDYSZAK, PODCZAS WYSTAWY PT. *IKOZONOFIA WIECZYSTAW* W GALERII GRAFIKI BIBLIOTEKI SZTUKI, 2006 R. FOT. MAREK LALKO

TADEUSZ GUSTAW WIKTOR

ur. W 1946 r. w Jeleniej Górze. Studia: Wydział Malarstwa i Wydział Grafiki ASP w Krakowie (1968-1974). Dyplom z wyróżnieniem w Pracowni Malarstwa prof. Adama Marczyńskiego (1972-1974). Profesor zwyczajny Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie (Katedra Intermediów). Członek Międzynarodowego Stowarzyszenia Triennale Grafiki, Kraków. W latach 1984-2014 uczestnik wszystkich edycji międzynarodowego *Pleneru malarzy posługujących się językiem geometrii* organizowanego przez Bożenę Kowalską (Chelm/Okuninka, Orońsko, Radziejowice/Warszawa/Radom).

Tadeusz Gustaw Wiktor uprawia malarstwo, rysunek i grafikę warsztatową, zajmuje się także grafiką projektową, pisze poezję. Ponadto zajmuje się krytyką artystyczną. Działalność twórczą łączy z aktywnością teoretyczną, której główny przedmiot stanowi, stworzona przez siebie *Jednolita Teoria Pola Pan-obrazu*. W *Kalendarium indywidualnym*¹ pisze następująco: „W proponowanej przeze

mnie wersji *Ikonzofii Wieczystej* celem jest synteza (unia, zespolenie, integracja) obu stref Pan-obrazu: fizycznej i duchowej, względnej i bezwzględnej. Tym co je łączy, co je spaja w całość, jest Absolut jako Archetyp Archetypów. Jeśli więc u Junga Jaźń jako źródło *Ego* jest celem rozwoju tego *Ego*, tak u mnie Absolut jako Prapodstawa obrazowej »świadomości« *Ego*, jest celem rozwoju tej świadomości. Cel tego rozwoju można (...) nazwać poznanie poprzez malarstwo”. Twórczość Wiktora charakteryzuje szczególna dbałość o ład i geometryczny porządek obrazowania. Osiąga to drogą nie tylko suchej kalkulacji i formalnych, zdyscyplinowanych przemyśleń ale i intuicji, stanów kontemplacji. Treści metafizyczne, odniesienia transcendentne, mistyczne znajdują tu rygorystyczną bazę w doświadczeniach m.in. Malewicza, Mondriana, a także myślicieli - filozofów tradycji chrześcijańskiej oraz Dalekiego Wschodu. W obrazach i grafikach, rysunkach Wiktora dostrzegamy zasadniczą grę wzajemnych dualnych relacji elementów konstrukcji: pozytywu i negatywu, pionu i poziomu, światła i mroku, wypełnienia przestrzeni oraz jej pustki. W obrazowaniu symbolicznym pojawiają się tutaj uniwersalistyczne formy - znaki: koła, kwadratu, trójkąta, krzyża, mandali, ostrołuku lub pełnego łuku (półkola), bramy, szczeliny, promyka światła.² Artysta pracuje rozbudowanymi w czasie seriami prac (np. *Zbiór 19, Czarny 1972, Zbiór 20, Biały 1974, Treny Smoleńskie 2010*). Niejednokrotnie całościowe układy ich prezentacji przybierają formę environment, jak chociażby w przypadku zestawu zatytułowanego *Znikąd, nigdzie, donikąd... I*, 1989. Dodatkowym fenomenem oeuvre artysty jest perfekcyjność wykonania dzieł nie pozbawiona estetycznych, intrygujących zalet w warstwie wizualnej.

Ma na swoim koncie 50 wystaw indywidualnych i ponad 400 wystaw zbiorowych, w tym około 180 wystaw krajowych, 200 wystaw międzynarodowych i 60 wystaw polskiej sztuki za granicą. Otrzymał wiele prestiżowych krajowych i międzynarodowych nagród i wyróżnień, m.in.: **1978** - Special Prize, VII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków; **1983** - Stypendium Fundacji Kultury Polskiej, Norrköping (Szwecja); **1984** - Prix ex quo, X. Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków; **1986** - Nagroda Miesięcznika „Projekt”, XI Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków; **1988** - Grand Prix, 11-eme Exposition Internationale de Dessins Originaux, Rijeka (Jugostawia); **1997** - Grand Prix 3. Triennale Grafiki Polskiej '97, Katowice; **1997** - Grand Prix, III Triennale Polskiego Rysunku Współczesnego, Lubaczów; **1997** - Prix ex aequo, nagroda regulaminowa, Międzynarodowe Triennale Grafiki, Kraków; **2000** - Nagroda Specjalna Wojewody Małopolskiego, Międzynarodowe Triennale Grafiki, Kraków; **2006** - Nagroda regulaminowa, Międzynarodowe Triennale Grafiki, Kraków; **2006** - Medal 40-lecia, Międzynarodowe Triennale Grafiki, Kraków; **2007** - Irene und Peter Ludwig Preis, Print. Internationale Grafik Triennale, Wiedeń.

¹ Zob. T.G. Wiktor, *Tadeusz Gustaw Wiktor. Teksty artystów*. w: *Kalendarium indywidualne*, wyd. Galeria QQ, Kraków 1994.

² Zob. B. Kowalska, Wiktor, *Pismo Artystyczne „Format”*, nr 47, 2005.